

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ МАЙНА БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Г.Ю. Аніщенко, кандидат економічних наук
Уманський національний університет садівництва

У статті розкрито сутність та значення оцінки як елементу методу бухгалтерського обліку. Розкрито особливості застосування видів оцінки для встановлення вартості активів у бюджетних установах. Проаналізовано недоліки та переваги оцінки майна за первісною та справедливою вартістю. Обґрунтовано необхідність застосування єдиних підходів використання оцінки активів у межах головних розпорядників коштів бюджету.

Ключові слова: *вартість, оцінка, первісна вартість, справедлива вартість, суб'єкт державного сектору.*

Постановка проблеми. У світлі гармонізації облікової системи України до вимог міжнародних стандартів обліку й звітності [1] питання оцінки майна набуло нового значення для підприємств, установ та організацій усіх форм власності, оскільки відбувся перехід від застосування первісної вартості до справедливої. Превалювання останньої викликано ринковим підходом до ведення господарської діяльності, а саме – потребою менеджерів вищих рівнів в інформації про реальну вартість наявного майна на поточну (звітну) дату. Реформування системи бухгалтерського обліку в бюджетній сфері також позначилось змінами у законодавчих актах, що регулюють питання методології бухгалтерського обліку активів та зобов'язань. Імплементация окремих норм національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі з 01.01.2015 р. викликала дискусію серед практиків щодо оцінки об'єктів бухгалтерського обліку. Крім традиційних видів оцінки майна, які базувались на первісній вартості, в обліковій практиці бюджетних установ нині з'явилися і нові, які за своєю економічною природою більше відповідають реальному стану справ, тобто справедливій вартості. У зв'язку з цим виникає необхідність детального вивчення сучасних підходів щодо визначення вартості активів та зобов'язань з урахуванням особливостей їх визнання та подальшого обліку. Усе це досягається за рахунок використання інструментарію одного із незамінних елементів методу бухгалтерського обліку – оцінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існуючі проблеми визначення та застосування оцінки за справедливою вартістю у теорії та практиці розглядаються у працях І. Білоусової, С. Голова, Г. Кірейцева, П. Саблука, В. Соколова, І. Чалого, В. Ярмоленка та інших. Разом з тим окремі питання щодо сутності оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку в умовах сучасності та методичних підходів до оцінки майна саме для установ і організацій бюджетної сфери залишаються в центрі уваги та потребують глибинного дослідження.

Методика досліджень. Методологічною основою дослідження є

концептуальні основи та стандарти обліку, діалектичний метод пізнання. Для вивчення проблеми відображення в обліку інформації про реальну вартість наявного майна бюджетних установ використано монографічний, аналітичний, порівняльні методи а також абстрактно-логічні підходи до побудови фінансового обліку в даній сфері. Джерелами даних стали законодавчі акти, статті фахівців за предметом дослідження та матеріали бухгалтерського обліку бюджетних установ.

Результати досліджень. Усі об'єкти бухгалтерського обліку відображаються у їх взаємозв'язку таким чином, щоб будь-який користувач інформації про стан і результати діяльності підприємства, установи чи організації міг достовірно й адекватно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому. Встановлення вартісного виміру об'єктів обліку – це наступний крок у технології бухгалтерського обліку, який застосовується одразу після ідентифікації господарської операції та вимірювання її у натуральних чи трудових показниках. Від того на скільки вірно здійснюється «конвертування» вартості об'єктів обліку у грошовий вираз, залежить наступний запис операції на рахунках бухгалтерського обліку, облікових регістрах, остаточне балансове узагальнення та зведення показників фінансової звітності.

Це забезпечується завдяки дотриманню принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності [2], які базуються на правилах вимірювання, оцінки та реєстрації фактів господарських операцій з метою відображення їх результатів у фінансовій звітності. Зважаючи на виняткову важливість оцінки майна, вона становить фундаментальну основу таких принципів:

- обачність – передбачає застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;
- безперервність – оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;
- історична (фактична) собівартість – пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання.

Оцінка майна, майнових прав – це процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами і є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності [3]. Результатом оцінки є встановлення вартості – величини, що виступає грошовим виразом вартості об'єктів бухгалтерського обліку. Виключно завдяки вартісній оцінці усі активи можуть узагальнюватися і відобразитись у єдиному грошовому вимірнику.

Оскільки облікова інформація суб'єктів державного сектору використовується для прийняття поточних та інвестиційних рішень у межах окремих розпорядників коштів бюджету, у розрізі міністерств і відомств та країні у цілому, то до вірогідності звітних даних ставлять особливо підвищені вимоги. Зведення інформації про теперішні економічні факти і події неможливе без їх інтерпретації у єдиному грошовому вимірі. Оцінка має значно більше економічне значення й розуміння, ніж звичайне відображення об'єктів бухгалтерського обліку в єдиних грошових одиницях.

Законодавством передбачено, що вимогою до оцінки елементів фінансової звітності є достовірність. Саме тому головними при виборі видів, способів та методів оцінки, які б забезпечили вказану достовірність, є об'єктивне і точне відображення подій і фактів господарського життя суб'єктів державного сектору. Разом з тим в сучасних умовах оцінка стала інструментом маневрування при визначенні результатів діяльності та показників майнового стану. Це пов'язано з тим, що маніпулювання при оцінці об'єктів обліку призводить до перекручування результатів: первісного визнання, переоцінки, активів у випадку зміни їх ринкової вартості та невірному відображенні реального стану справ. До того ж невірний обрахунок чи нереальна оцінка окремих облікових об'єктів дає хибну інтерпретацію фактів та економічних подій. У свою чергу це призводить до прийняття помилкових управлінських рішень, а небезпека цього у бюджетній сфері може викликати перевитрату коштів бюджету.

Процедури оцінки майна встановлюються нормативно-правовими актами з оцінки майна: законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [3], положеннями (національними стандартами) оцінки майна [4] та розробленим на їх основі методиками. Питання методологічного регулювання оцінки належить до компетенції Кабінету Міністрів України або Фонду державного майна України. Оцінка майна здійснюється на засадах міжнародних стандартів оцінки. На сьогодні розроблені та діють такі положення (національні стандарти) оцінки майна:

- НСОМ № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»;
- НСОМ № 2 «Оцінка нерухомого майна»;
- НСОМ № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»;
- НСОМ №4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності».

Кожне із вказаних положень містять визначення понять, у тому числі поняття ринкової вартості, принципів оцінки (рис. 1), методичні підходи та особливості проведення оцінки відповідного майна залежно від мети оцінки, вимоги до змісту звіту про оцінку майна та порядок його рецензування. Усі ці положення є обов'язковими до виконання суб'єктами оціночної діяльності під час проведення ними оцінки майна всіх форм власності та в будь-яких випадках її проведення. Згідно із наведеними принципами оцінки майна підприємств, його вартість залежить від корисності в цілому чи окремих складових, стану, ефективності використання, впливу ринкової ситуації, зміни корисності об'єкта оцінки та витрат на поліпшення. Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності передбачено два основних підходи до оцінки: історична та поточна оцінка.

Оцінка, яка ґрунтується на історичному підході, формується на основі собівартості придбання чи собівартості створення (виробництва) активу, вартість якого встановлюється. Тобто в основі оцінки лежить вартість, еквівалентна сумі фактично здійснених витрат. В українському обліковому законодавстві такий підхід до оцінки знайшов відображення у первісній вартості, яка формується на основі суми витрат підприємства на придбання (створення) конкретного об'єкту обліку.

Спосіб оцінки об'єктів обліку на основі поточної вартості означає застосування такого їх вартісного відображення, яке реально відповідає

сучасному стану справ. Необхідність застосування даного способу оцінки пов'язано із розвитком ринкових відносин та потребою зацікавлених осіб мати інформацію про вартість об'єктів бухгалтерського обліку станом на поточну дату.

Рис. 1. Принципи оцінки майна в Україні *

* складено автором на основі джерела [4].

На сьогодні діють затверджені окремими постановами методики оцінки майна, нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів, об'єктів оренди, оцінки нерухомого майна та ін. Крім того, про оцінку окремих об'єктів обліку також йде мова в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі та затверджених до них методичних рекомендаціях. Чинні НП(С)БОДС визначають методи та способи оцінки майна для основних засобів, нематеріальних активів, запасів, фінансових інвестицій, інвестиційної нерухомості. До зазначених об'єктів обліку застосовують наступні способи оцінки (табл. 1).

Особливість оцінки активів у бюджетній сфері полягає в тому, що у національних стандартах чітко виділено умови для оцінки майна при його первісному визнанні, а також після первісного визнання та переоцінки об'єктів обліку. У бюджетних установах первісною вартістю для активів є: вартість придбання у разі придбання за плату; собівартість виробництва у разі самостійного виготовлення (створення); справедлива вартість у разі отримання без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору); первісна (переоцінена) вартість основних засобів у разі отримання без оплати від суб'єктів державного сектору; залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів у разі отримання у результаті обміну на інший актив. Після первісного визнання об'єктів основних засобів, нематеріальних активів чи запасів як активу їх облік ведеться за первісною вартістю.

1. Види оцінки активів для суб'єктів державного сектору*

Види оцінки майна	Зміст оцінки	Види активів			Застосування
		основні засоби	нематеріальні активи	запаси	
Первісна вартість	Історична (фактична) вартість активів у сумі грошових коштів, сплачених (переданих, витрачених) для придбання (створення) активів	+	+	+	При придбанні (отриманні) або виробленні активи зараховуються на баланс суб'єкта державного сектору
Переоцінена вартість	Вартість активів після їх переоцінки	+	+	-	У разі прийняття рішення суб'єктом державного сектору щодо переоцінки
Чиста вартість реалізації	Справедлива вартість необоротного активу, за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію	+	-	-	При продажу активів суб'єктом державного сектору
	Очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності, за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію	-	-	+	
Справедлива вартість	Сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату	+	+	+	У разі отримання активів без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору); у разі якщо відсутня достовірна інформація щодо первісної вартості
Умовна вартість	Історично-успадкована вартість активу, виходячи з їх потенціалу корисності	+	-	-	У разі відсутності активного ринку

* Складено автором на основі джерел [5, 6, 7].

Крім того, для основних засобів первісною вартістю може бути умовна вартість, яка застосовується до активів (за відсутності активного ринку, а також у разі використання повноважень конфіскації, безоплатної передачі), що мають історично успадковану вартість та потенціал корисності, який обмежується характеристиками культурної або історичної спадщини, зокрема музейні фонди (історичні будинки та пам'ятники, археологічні ділянки, заповідники та природоохоронні зони, твори мистецтва тощо). Законодавчо передбачено, що у разі зміни потенціалу корисності активів, зокрема використання історичного будинку як офісного приміщення, його визнання і оцінювання здійснюються подібно до загальної оцінки основних засобів. Розмір умовної вартості може визначатися законодавчими та іншими нормативно-правовими актами або складатися з сум страхування від пожежі, крадіжок, втрат, пошкоджень або іншої можливої шкоди [5].

Відповідно до гармонізації вітчизняної системи обліку з міжнародними

стандартами бухгалтерського обліку все більшого поширення набув вид оцінок, який ґрунтується на основі поточної вартості – справедливої вартості. Подібний спосіб оцінки здійснює наближення первісної оцінки до реальної, яка відповідає сучасному рівню витрат або ринковій вартості. Міжнародні стандарти фінансової звітності трактують справедливу вартість як суму, за якою можна здійснити обмін активами або погасити заборгованість при здійсненні цих операцій між обізнаними (зацікавленими) і незалежними сторонами. Нині можливими є такі підходи до визначення справедливої вартості:

- ринковий (сукупність методів оцінки вартості об'єкта, що ґрунтуються на інформації про реальні ринкові угоди);
- доходний (сукупність методів оцінки вартості об'єкта, що ґрунтуються на визначенні майбутніх доходів від об'єкта оцінки);
- витратний (сукупність методів оцінки вартості об'єкта, що ґрунтуються на визначенні витрат, необхідних для відновлення об'єкта оцінки з урахуванням зносу).

Переваги первісної (історичної) оцінки включають достовірність даних обліку, які обумовлені документальним підтвердженням величини витрат, що є складовою вартості; простотою, зрозумілістю та економічністю встановлення первісної оцінки. Впродовж тривалого часу в бухгалтерському обліку превалював історичний підхід при формуванні ціни (собівартості) об'єктів обліку. Для бюджетних установ й до сьогодні він залишається домінуючим, якщо мова йде про формування облікової вартості активів, придбаних за плату чи виготовлених (створених) самостійно.

У той же час якщо не враховувати вплив фактору часу на зміну вартості, визначеній за оцінками при історичному підході, то через певний період це може призвести до непридатності здійснених оцінок через інфляційні процеси та викривлення здійснених попередньо оцінок. У зв'язку з цим об'єктивність та обґрунтованість оцінки об'єктів обліку має вирішальне значення. Крім того, оцінка за первісною вартістю не може відобразити реальний моральний та фізичний знос активів. Зазначені недоліки попереднього способу долає справедлива оцінка, яка відображає вартість активів не за номінальними, а реальними цінами та об'єктивно оцінює майбутні грошові потоки. Яскравим прикладом може слугувати оцінка обладнання, яке в останні роки свого використання не може коштувати так, як і при його зарахуванні на баланс, а за умови оцінки за справедливою вартістю може бути відображеним в обліку та звітності адекватно до його ринкової ціни.

Механізм використання справедливої оцінки суб'єктами державного сектору на сьогодні не зовсім визначений. Це пов'язано з такими причинами: брак досвіду та умовний характер застосування; відсутність активних ринків для окремих видів активів та наявність тендерних закупівель; часткове порушення принципу обачності; трудомісткість встановлення; постійна потреба в інформації про ціни активного ринку та залежність від фахової допомоги (спеціалістів з оцінки) та ін.

Його повноцінне застосування потребує:

- необхідності попереднього включення видатків на оплату сторонніх

професійних послуг з оцінки майна до кошторисів бюджетних установ;

– збільшення кількості бухгалтерської документації при оформленні операцій з активами для підтвердження їх вартості;

– необхідності доповнення функцій регіональних відділень Фонду державного майна України щодо оцінки майна за справедливими цінами для цілей обліку та оподаткування.

Для суб'єктів державного сектору будь-яка господарська операція з активами може гальмуватись через відсутність достовірно визначеної справедливої оцінки та документального її підтвердження. Крім того, агрегування звітних показників у межах розпорядників коштів бюджету різних рівнів через застосування різних оцінок зробить неможливою порівнянність чи адекватну економічну інтерпретацію зведених даних.

Висновки. Питання сутності «оцінки», як елемента методу бухгалтерського обліку, виходить за рамки традиційного тлумачення. На нашу думку, це є процес економічного обґрунтування вартісних параметрів об'єктів бухгалтерського обліку. Оцінка має забезпечити реальне, адекватне й достовірне відображення фактів та економічних подій. Вітчизняна практика оцінки майна у бюджетній сфері має враховувати особливості функціонування суб'єктів державного сектору та напрацювання відповідних практичних рекомендацій. Через відсутність достатнього фінансового забезпечення у бюджетних установах для оплати сторонніх професійних експертиз з оцінки, доцільно звернутись до досвіду подолання даної проблеми підприємствами комерційного типу, які для цих цілей створюють спеціальну комісію зі складу компетентних працівників своїх же установ. До функції комісії з оцінки майна входить: моніторинг укладених ринкових угод, вивчення кон'юнктури ринку за об'єктами матеріально-технічного забезпечення та аналіз фактичної бухгалтерської документації з питань формування вартості активів. Поки не буде напрацьовано досконалий механізм застосування справедливої вартості у бюджетній сфері на законодавчому рівні, переважаючою має залишатись первісна оцінка майна.

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_013

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: закон України від 16.07.1999р. № 996–XIV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

3. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні [Електронний ресурс]: закон України від 12.07.2001 № 2658-III. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

4. Національний стандарт 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003р. № 1440. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF>

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в

державному секторі 121 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010р. № 1202. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи»: [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010р. № 1202. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10/paran4#n4>

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси»: [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010р. № 1202. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1019-10/paran4#n4>

References

1. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2012), International Accounting Standard 1 (IAS 1), “Presentation of Financial Statements”. Available at http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_013 (Accessed November 28, 2015).

2. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”. Available at <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (Accessed November 30, 2015).

3. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The law of Ukraine, “On the assessment of property, property rights and professional valuation activities in Ukraine”. Available at <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (Accessed November 30, 2015).

4. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, National Standard 1, "General principles of property valuation and property rights". Available at <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (Accessed November 27, 2015).

5. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Order of the Ministry of Finance of Ukraine, The national provisions (standard) of accounting in the public sector 121 "Fixed Assets". Available at <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> (Accessed November 30, 2015).

6. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Order of the Ministry of Finance of Ukraine, The national provisions (standard) of accounting in the public sector 122 "Intangible assets". Available at <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10/paran4#n4> (Accessed November 30, 2015).

7. The official site of the Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Order of the Ministry of Finance of Ukraine, The national provisions (standard) of accounting in the public sector 122 "Inventories". Available at <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1019-10/paran4#n4> (Accessed November 30, 2015).

Одержано 07.10.2015

Аннотация

Анищенко Г.Ю.

Учетные аспекты оценки имущества бюджетных учреждений

В статье проанализировано, что с изменениями в законодательстве по бухгалтерскому учету в государственном секторе в практике бюджетных учреждений появились новые виды оценок имущества, которые по своей экономической сути больше соответствуют реальному положению дел. Однако методических разработок по оценке имущества для учреждений и организаций бюджетной сферы по справедливой стоимости нет. Для изучения проблемы отражения в учете информации о реальной стоимости имеющегося имущества бюджетных учреждений использовано монографический, сравнительные методы, а также абстрактно-логические подходы к построению бюджетного учета.

Установление стоимостного измерения объектов учета является важным шагом в технологии бухгалтерского учета. Оценка имущества составляет фундаментальную основу принципов учета и отчетности. Обосновано, что оценка в бюджетном учете имеет гораздо большее экономическое понимание, чем обычное отражение объектов бухгалтерского учета в единых денежных единицах, так как на основе сводной информации субъектов государственного сектора принимаются решения на макроуровне.

Доказано, что с развитием рыночных отношений возникла необходимость применения способа оценки имущества, основанный на текущей стоимости и реально отвечает современным условиям. Оценка объектов учета для бюджетных учреждений регулируется национальными положениями (стандартами) бухгалтерского в государственном секторе, в которых четко выделены условия для оценки имущества при его первоначальном признании, а также после первоначального признания и их переоценки.

Доказано, что как справедливая, так и первоначальная стоимость имеют отдельные преимущества и недостатки их применения в учетной практике. Для бюджетных учреждений до сих пор остается главным исторический подход при формировании цены (себестоимости) объектов учета. Если не учитывать фактора времени, то через определенный период это может привести к искажению осуществленных оценок через инфляционные процессы. Из-за нехватки опыта и условный характер применения справедливой стоимости, отсутствие активных рынков для отдельных видов активов и наличие тендерных закупок механизм использования такой оценки субъектами государственного сектора до сих пор не определен.

Обосновано, что оценка имущества бюджетных учреждений должна обеспечить реальное, адекватное и достоверное отражение фактов и экономических событий. Для этого предложено для бюджетных учреждений создать специальную комиссию из состава своих же компетентных работников. К функции комиссии по оценке имущества будут входить: мониторинг заключенных рыночных сделок, изучение рынка по объектам материально-технического обеспечения и анализ фактической бухгалтерской документации по вопросам формирования стоимости активов. Это позволит сэкономить финансовые ресурсы для оплаты сторонних профессиональных экспертиз по оценке. Пока не будет разработано совершенный механизм применения справедливой стоимости в бюджетной сфере на законодательном уровне, первоначальная оценка имущества должна оставаться преобладающей.

Ключевые слова: стоимость, оценка, первоначальная стоимость, справедливая стоимость, субъект государственного сектора.

Annotation

Anishchenko H. Y.

Accounting aspects of the evaluation of budgetary institution property

An article deals with new types of property assessments which in its economic essence more correspond to the real state of affairs with changes in legislation on accounting in the public sector in the practice of public institutions. However, there are no methodical works on property evaluation for state-financed institutions and organizations. Monographic and

comparative methods, abstract and logical approaches to budget accounting formation were used for studying the problem of recording information about the real value of existing property of state-financed organizations.

Determining value measurement of accounting objects is an important step in the accounting technology. Valuation of property is the fundamental basis of principles of accounting and reporting. It was proved that evaluation in budget accounting has much more economic comprehension than the usual reflection of accounting objects in single currency because decisions at macro level are made on the basis of the summary information of public sector entities.

It is found that with the development of market relations the necessity for a method of property valuation has arisen based on the current value and actually meets modern conditions. Evaluation of accounting objects is regulated by national standards of bookkeeping in the public sector for state-financed organizations where conditions for property evaluation are definitely determined at its primary recognition as well as after the initial recognition and revaluation.

It is proved both fair and initial costs have some advantages and disadvantages of their use in accounting practice. Historical approach still remains the main price (cost) formation of accounting objects for state-financed organizations. If we do not take into consideration the time factor it will lead to misunderstanding done evaluations through inflationary processes in certain period of time. Mechanism of using such evaluation by public sector entities has not been determined yet because of the absence of active markets for particular kinds of assets and availability of tender procurement.

It was found that property evaluation of state-financed organizations must ensure real, adequate and accurate reflection of facts and economic events. For this purpose it was proposed for budget institutions to create a special committee from among its competent employees. This committee of property evaluation will have the following functions: monitoring of market contracts, studying market opportunities according to objects of logistics and analysis of actual accounting documentation on issues of forming value of assets. This will save the financial resources to pay third-party professional expert examinations for assessment. While there is no perfect developed mechanism of applying fair value in the public sector at the legislative level the initial assessment of the property should be predominant.

Key words: *cost, estimation, initial cost, fair value, public sector entity.*

УДК 336.22(477)

СОЦІАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Л.В. Барабаш, кандидат економічних наук, старший викладач

Р.М. Цвілюк, магістрант

Уманський національний університет садівництва

У статті розглянуто сутність податкового регулювання як економічної категорії, досліджено та систематизовано його інструментарій. Розглянуто соціальні інструменти механізму податкового регулювання, наведено та проаналізовано у динаміці показники соціального розвитку України. Запропоновано напрями оптимізації вітчизняного механізму податкового регулювання з позиції посилення його соціальної спрямованості.

Ключові слова: *податкове регулювання, механізм податкового регулювання, принципи податкового регулювання, інструменти податкового регулювання, неоподатковуваний мінімум, цілі податкового регулювання, соціальна спрямованість механізму податкового регулювання.*